

Olsztyn, 7 kwietnia 2025 r.

PS-VI.431.2.1.2025.KS

Szanowny Pan

Marcin Chilicki

Dyrektor

Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń

Caritas Diecezji Ełckiej

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4

ul. Orzeszkowej 15/4

19-300 Ełk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.58.2025 z 23 stycznia 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,

2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Ełku. Czynności kontrolne rozpoczęto 10 lutego 2025 r. i zakończono 13 lutego 2025 r. Przedmiot kontroli obejmował planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2025, poz. 49) - zwanej dalej ustawą wrispsz lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodziny i opiekuńczy (t. j. Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ PO-W nr 4/ Jednostka/ Dom nr 4 - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 w Ełku;
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Ełku, Pana Marcina Chilickiego;
3. Statut - co oznacza: *Statut Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r.;

4. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 w Ełku* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej;
5. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
6. Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
7. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
8. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia;
9. plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wripisz oraz § 15 rozporządzenia;
10. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia;
11. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wripisz;
12. ocena/ okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wripisz;
13. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wripisz;
14. mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą). Fakt przeprowadzenia kontroli w Placówce odnotowano w rejestrze kontroli, prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności Pana Marcina Chilickiego – Dyrektora oraz Pani – księgowej i Pana – Kierownika Placówki, którzy posiadali stosowne upoważnienia Dyrektora **/akta kontroli str. 1-2/**.

Ustaień dokonano w oparciu o: analizę prowadzonej i gromadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww., rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz spostrzeżenia poczynione w trakcie oględzin pomieszczeń znajdujących się w Placówce.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej, przeznaczoną dla 12 wychowanków. W okresie objętym kontrolą szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki określały następujące dokumenty:

- *Statut Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r. **/akta kontroli str. 3-4/**;

- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4 w Ełku z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /akta kontroli str. 5-20/.*

Ponadto praca opiekuńczo-wychowawcza w PO-W nr 4, w okresie podlegającym kontroli, realizowana była na podstawie:

- *Rocznego programu pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Ełku, opracowywanego na każdy rok kalendarzowy przez Dyrektora /akta kontroli str. 21-40/;*
- *Rocznego Programu Pracy Psychologiczno-Pedagogicznej, opracowywanego na każdy rok kalendarzowy przez psychologa i pedagoga oraz zatwierdzonego przez Dyrektora /akta kontroli str. 41-50/;*
- *Wewnętrznych zasad funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4, wprowadzonych Zarządzeniem Nr 03/2023 Dyrektora Domu Św. Faustyny Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 04 kwietnia 2023 r., wraz ze zmianami wprowadzonymi w dniach: 4 maja 2023 r., 10 maja 2024 r. oraz 30 grudnia 2024 r. /akta kontroli str. 51-80/;*
- *Miesięcznego Planu Pracy /akta kontroli str. 81-95/;*
- *Zarządzenia nr 01/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny - Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany (...) druków, tj. Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz Wniosku z zespołu dotyczącego zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej /akta kontroli str. 96-101/;*
- *Zarządzenia nr 06/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 25 września 2023 r. oraz Zarządzenia nr 06/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 29 listopada 2024 r., dotyczącego wprowadzenia planu posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zespołów problemowych /akta kontroli str. 102-105/;*
- *Zarządzenia nr 2/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny-Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie samowolnego opuszczenia przez dziecko placówki podległej centrum /akta kontroli str. 106/;*
- *Zarządzenia nr 04/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny-Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 08 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich /akta kontroli str. 107-138/.*

Zastrzeżenia kontrolujących budzą zapisy ujęte w *Rocznym programie pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Ełku*, w obszarze dotyczącym *Systemu motywacyjnego w Placówce nr 4 /akta kontroli str. 21-40/*. Wśród konsekwencji za nieprzestrzeganie przez wychowanków Regulaminu wskazano m.in:

- „*upomnienie lub nagana kierownika wobec całej grupy*”- co może naruszać godność dzieci;
- „*przeniesienie do placówki o zaostrzonym rygorze*”- w ocenie kontrolujących zapis ten jest niejasny, tym samym może być różnie interpretowany i naruszać prawa wychowanka. Zgodnie z przepisami art. 108 ustawy wrispz to **starosta**, który skierował dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej, może przenieść je do innej **placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu**. Natomiast wobec dziecka, które wykazuje przejawy demoralizacji, może być zastosowany środek wychowawczy np. poprzez umieszczenie go w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, co leży w kompetencji sądu, a nie Placówki. Konsekwencje mają na celu zapobieżenie niewłaściwym zachowaniom dziecka, winny zatem uczyć odpowiedzialności i prowadzić do zrozumienia przez dziecko popełnionych błędów oraz **umożliwić mu ich naprawienie**.

Biorąc pod uwagę powyższe organ kontroli wskazuje na konieczność wyeliminowania wspomnianych zapisów z *Rocznego programu pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Ełku*.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora czterech innych placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym **/akta kontroli str. 139-140/**, w okresie objętym kontrolą, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie 11 osób, w tym:

- kierownik-wychowawca – w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcy – 7 osób łącznie, z czego: 5 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, 1 osoba zatrudniona na podstawie umowy-zlecenia oraz 1 osoba zatrudniona na podstawie umowy-zlecenia, a następnie na podstawie umowy o pracę w wymiarze ½ etatu,
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca - w wymiarze 1 etatu,
- pedagog - w wymiarze 1/2 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1 etatu.

Nadmienić należy, iż pedagog, psycholog oraz pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca (w ramach wskazanych etatów), a także wychowawcy zatrudnieni na podstawie umowy-zlecenia, świadczyli pracę również w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Z uwagi na fakt, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w:

- Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Ełku w dniach 25-28 października 2021 r. weryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga oraz pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej,
- Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4 w Ełku w dniach 12-13 maja 2022 r. analizowano dokumentację kierownika-wychowawcy oraz wychowawców (poz. nr 2, 3, 4 i 5 w Wykazie kadry),
- Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku w dniach 15-17 kwietnia 2024 r. badano dokumentację psychologa,

odstąpiono od jej ponownego sprawdzania. Ustalono wówczas, że Dyrektor spełniał wymogi kwalifikacyjne przewidziane dla osób kierujących placówką opiekuńczo-wychowawczą, określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 i 6 ustawy wrispz. Także pozostałe osoby, o których mowa powyżej posiadały kwalifikacje, przypisane poszczególnym stanowiskom w placówce opiekuńczo-wychowawczej, o których mowa w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 i 4 ustawy wrispz.

Analizie poddano nie weryfikowaną dotąd dokumentację osobową 3 wychowawców (poz. nr 5, 7 i 8 w Wykazie kadry) i stwierdzono, że osoby te posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, dotyczące:

- braku ograniczeń we władzy rodzicielskiej,

- braku zobowiązań alimentacyjnych,
- niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, na stanowisku wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi może pracować osoba, która jest zdolna do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co winno być potwierdzone zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do tej pracy.

W aktach osobowych 2 wychowawców (poz. nr 5 i 7 w Wykazie kadry) znajdowało się aktualne orzeczenie lekarskie potwierdzające, że spełniają wymóg, o którym mowa powyżej. Natomiast w aktach osobowych trzeciego wychowawcy (poz. nr 8 w Wykazie kadry) znajdowało się orzeczenie lekarskie, potwierdzające, że osoba ta jest zdolna do wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, nie zaś do pracy z dziećmi na stanowisku wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej **/akta kontroli str. 141/**.

Dyrektor PO-W nr 4 w odpowiedzi na zapytanie kontrolujących w powyższej sprawie wskazał, że „(...) [tu dane wychowawcy] *posiada ważne do 2027 r. orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy z dziećmi w charakterze nauczyciela z etatowego miejsca zatrudnienia. Akta osobowe [tu dane wychowawcy] podlegały wcześniejszej weryfikacji zespołu inspektorów UW, przy okazji kontroli Placówki nr 5. Inspektorzy w tamtym czasie nie zgłaszali zastrzeżeń co do formy opinii lekarskiej. Ponadto kodeks pracy dopuszcza możliwość posługiwania się ważnym zaświadczeniem lekarskim uzyskanym u innego pracodawcy, w przypadku podobieństwa wykonywania pracy. W art. 98 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawodawca uznał, że osoby mające uprawnienia nauczycielskie mogą pełnić funkcję wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Domniemywać zatem można, że charakter tych jest podobny (praca z dziećmi, ich opieka i wychowanie). W związku z powyższym dyrektor placówki nie wymagał dodatkowych zaświadczeń od [tu dane wychowawcy]*” **/akta kontroli str. 142-143/**.

Wskazać należy, że kwalifikacje wychowawcy, o którym mowa powyżej, nie były weryfikowane w toku kontroli problemowej w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 5 w Ełku, przeprowadzonej od 13 do 18 czerwca 2024 r., bowiem osoba ta nie była ujęta w wykazie kadry zatrudnionej w placówce (stanowiącego akta str. 81-82 kontroli) POW nr 5 w Ełku), który został sporządzony przez Dyrektora.

W ocenie organu kontroli niektóre zadania wykonywane przez wychowawcę w placówce i nauczyciela w szkole faktycznie są podobne. Jednakże specyfika pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej i w szkole jest różna, choćby ze względu na obowiązującą tu zmianowość (w tym pracę w godzinach nocnych), co może dyskwalifikować niektóre osoby do jej wykonywania.

Wyjaśnienia Dyrektora kontrolowanej Jednostki wskazują, iż przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów, co skutkowało brakiem pewności, czy zatrudniony wychowawca **jest zdolny do pracy z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarówno Dyrektor (o czym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz), jak i pracownicy (art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz), mogą pełnić swoje funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 7 w zbiegu z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2024 poz. 1802 ze zm.) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast w odniesieniu

do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispsz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Ustalono, że pracownicy pedagogiczni zostali zweryfikowani w Rejestrze w określonym przepisami prawa terminie (i w nim nie figurują), za wyjątkiem 1 wychowawcy (poz. nr 7 w Wykazie kadry). Osoba ta zatrudniona była w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku od 10 września 2007 r. do 31 marca 2023 r. na podstawie umowy o pracę. Następnie, po miesięcznej przerwie, została zatrudniona w Jednostce na podstawie umowy-zlecenia, gdzie pracowała w okresie od 01 maja 2023 r. do 31.12.2024 r. **/akta kontroli str. 139-140/**. Ustalono, że weryfikacji tego wychowawcy w Rejestrze dokonano w trakcie jego pierwszego zatrudnienia, tj. 15 maja 2019 r. **/akta kontroli str. 144/**. Nie został on natomiast zweryfikowany w Rejestrze przed ponownym nawiązaniem stosunku pracy.

Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego, poinformował, iż „(...) [tu dane wychowawcy] była zatrudniona od 2007 r. do końca marca 2023 r. w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej. Wyżej wymieniona oddelegowana była głównie do pracy w jednej z grup, a później placówki nr 2. W czasie swojego zatrudnienia okazjonalnie wspierała inne placówki, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych (konieczność nagłego zabezpieczenia opieki nad dziećmi). Rozwiązanie takie było możliwe, ponieważ żadna z placówek opiekuńczo-wychowawczych zrzeszonych w strukturach DŚF nie posiada oddzielnej osobowości prawnej i tym samym nie zatrudnia pracowników. Wszyscy pracownicy są zatrudniani przez jeden podmiot i oddelegowani do pracy w konkretnej placówce (nr 1, 2, 3, 4, 5). Pracownik jeszcze przed rozwiązaniem umowy o pracę zadeklarował chęć współpracy z DŚF w formie dorywczej. Prośba pracownika została uwzględniona i została zawarta z nim umowa cywilno-prawna z początkiem maja 2023 r. W związku z powyższym [tu dane wychowawcy] posiadała ważne dokumenty weryfikujące w (...) rejestrze. Miesięczna przerwa w realizacji opieki nad dziećmi wynikała z nieformalnego urlopu przeznaczonego na ważne cele osobiste” **/akta kontroli str. 145-146/**.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości, wyrażonym w piśmie skierowanym 14 lutego 2025 r. do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie „(...) Ustawa, w aktualnym brzmieniu, nie przewiduje wyjątków, odstępstw od stosowania art. 21 ustawy [o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym]. Nie reguluje odmiennie sytuacji gdy jedna umowa się kończy, a kolejna zaczyna, ani też sytuacji gdy dana osoba jest już zatrudniona a podejmuje dodatkowo inną działalność w tej samej placówce/jednostce. Ma to zapewne związek z faktem, iż informacja o karalności nie ma daty ważności. Stąd też, kierując się literalnym brzmieniem przepisu, obowiązek wynikający z art. 21 ustawy, należy wypełniać każdorazowo przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do innej działalności [związanej z pracą z małoletnimi].

Nieprawidłowość ta, uznana przez organ kontroli za istotne uchybienie w rozumieniu art. 197d ust. 6 ustawy wrispsz skutkowałą zatrudnieniem wychowawcy, co do którego nie było pewności, czy spełnia on wymóg określony w art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispsz. Powyższy fakt omówiono z Dyrektorem kontrolowanej Jednostki.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem

porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 2, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Kwestię spełniania wymogu dotyczącego niefigurowania Dyrektora w bazie danych Rejestru szczegółowo opisano w wystąpieniach pokontrolnych: PS-VI.431.2.7.2024.KS z dnia 29 maja 2024 r. oraz PS-VI.431.2.11.2024.AB z dnia 23 sierpnia 2024 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Na podstawie analizy prowadzonej w kontrolowanej Jednostce ewidencji dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia oraz Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z tejże ewidencji) ustalono, że na dzień kontroli w Jednostce, na mocy postanowienia sądu, umieszczonych było 12 wychowanków, z czego na co dzień przebywało w niej 10, ponieważ 2 przebywało w mow **/akta kontroli str. 147-149/**. Ustalono, że w Domu nr 4 nie przebywały dzieci umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz.

W myśl przepisu art. 95 ust. 1 ustawy wrispz w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia. Zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, jest możliwe umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 1 dziecko poniżej 10 roku życia (poz. nr 2 w Wykazie dzieci), które umieszczone było razem ze starszym rodzeństwem **/akta kontroli str. 147-149/**. W dacie kontroli w Domu nr 4 nie przebywał żaden pełnoletni wychowanek **/akta kontroli str. 147-149/**.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w badanym okresie żadne dziecko z Placówki nie zostało adoptowane, ani nie powróciło do rodziny biologicznej, natomiast 3 wychowanków usamodzielniało się **/akta kontroli str. 150/**. Na podstawie analizy ewidencji dzieci ustalono, że żadne dziecko w okresie podlegającym kontroli nie zostało przeniesione do innej formy pieczy zastępczej.

Ustalono, że na dzień rozpoczęcia kontroli 2 rodziny biologiczne, z których łącznie 3 dzieci przebywało w Placówce, objęte były wsparciem asystenta rodziny **/akta kontroli str. 147-149/**.

Jak wynika z Wykazu dzieci, 6 wychowanków posiadało opinię/orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Ustalono, że 11 podopiecznych objętych było wsparciem specjalistów tj.: pedagoga w Placówce (11 dzieci), psychologa w Jednostce (3 podopiecznych), pedagoga poza Placówką (1 dziecko) oraz terapeuty (2 wychowanków) **/akta kontroli str. 147-149/**.

Ponadto ustalono, że dzieci z PO-W nr 4 uczęszczały na następujące zajęcia rozwijające pasje i zainteresowania:

- sportowe - 3 dzieci,
- ceramiczne - 7 wychowanków,
- harcerstwo - 1 dziecko **/akta kontroli str. 147-149/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a. planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówce

Praca w Domu nr 4 prowadzona jest m.in. w oparciu o „Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr w Ełku”, opracowywany na dany rok kalendarzowy, który obejmuje następujące obszary:

- główne zadania placówki,
- cele programu oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych,
- główne zadania wychowawcy,
- realizacja programu w zakresie przygotowania wychowanków do samodzielnego życia w społeczeństwie,
- realizacja programu w wymiarze intelektualnym,
- realizacja programu w wymiarze emocjonalnym,
- realizacja programu w wymiarze społecznym,
- realizacja programu w wymiarze zdrowotnym – profilaktyka zdrowotna,
- realizacja programu w wymiarze estetycznym,
- realizacja programu w wymiarze moralno-duchowym,
- podtrzymywanie tradycji i zwyczajów placówki,
- profilaktyka społeczną,
- system motywacyjny w Placówce nr 4,
- (...) współpraca z organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- nadzór i kontrola w Placówce nr 4 /akta kontroli str. 21-40/.

Ustalono także, że w okresie podlegającym kontroli, w Domu nr 4, na każdy miesiąc, opracowywano i realizowano *Miesięczny plan pracy w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 4*, w którym ujmowano: *zadanie, sposób realizacji, datę, osobę odpowiedzialną* (za realizację poszczególnych zadań) oraz *uwagi*, gdzie odnotowywano informacje o realizacji /akta kontroli str. 86-95/.

Zgodnie z § 39 Regulaminu w Jednostce sporządza się i prowadzi następującą dokumentację:

- diagnozę psychofizyczną,
- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych,
- arkusz badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych,
- kartę odzieżową.

Dyrektor poinformował, że w Domu nr 4 prowadzi się także:

- księgę ewidencji wychowanków,
- zeszyty: dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków, interwencji – zgłoszenia na policję samowolnego oddalenia się wychowanka,
- jadłospisy,
- protokoły zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
- kartę potrzeb materialnych,
- kartę przedmiotów własnych /akta kontroli str. 151/.

Analiza obowiązującej w Placówce dokumentacji wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych.

b. planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Kontroli poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w dacie kontroli w Placówce (poz. nr 1, 2, 9, 12 w Wykazie dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka, niezwłocznie po jego przyjęciu do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Ustalono, że stosownie do powyższych przepisów rozporządzenia oraz § 40 Regulaminu, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki, pedagog oraz psycholog sporządzali mu diagnozę psychofizyczną.

Poddane analizie diagnozy, stanowiące **akta kontroli str. 152-171**, zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia.

Zgodnie z zapisami § 40 Regulaminu diagnozy podlegają aktualizacji na wniosek zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka lub wychowawcy, co należy uznać za dobrą praktykę.

▪ opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja

Przepisy art. 100 ust. 1 ustawy wrispsz stanowią, że praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku.

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy, który był opracowywany na pół roku. Po upływie tego okresu, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka w uwagach dokonywał podsumowania realizacji planu **/akta kontroli str. 172-184, 186-191, 193-219, 221/**.

Stwierdzono, iż plany pomocy, w myśl § 15 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia, opracowywano po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie, a także na podstawie dokumentacji, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia (znajdującej się w teczkach wychowanków).

Zespół inspektorów ustalił, iż we wrześniu 2024 r. w Jednostce został zmieniony formularz planu pomocy. Ustalono, że do momentu zmiany druku, w planie ujmowano okres jego obowiązywania. Brak było natomiast daty sporządzenia dokumentu. W Placówce za datę opracowania planu pomocy przyjmowano dzień rozpoczęcia jego obowiązywania **/akta kontroli str. 147-149/**.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispsz plan pomocy winien być sporządzony i realizowany we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną (w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent).

Ustalono, że nie wszystkie analizowane plany pomocy opracowane były we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną, tj.:

- plan pomocy dziecka pod poz. nr 1 w Wykazie dzieci – za okres od 20 maja do 20 listopada 2024 r. **/akta kontroli str. 172-176/**,
- plan wychowanka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci – opracowany 20 września 2024 r. **/akta kontroli str. 190-191/**,
- plan dziecka pod poz. nr 9 w Wykazie dzieci – za okres od 17 września 2023 r. do 17 marca 2024 r. **/akta kontroli str. 193, 195, 197, 199,201, 203/**,
- plan wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci – z całego okresu objętego kontrolą **/akta kontroli str. 208-221/**.

Dyrektor poproszony o wyjaśnienie dlaczego niektóre plany pomocy nie zostały opracowane we współpracy z asystentem rodziny/podmiotem organizującym pracę z rodziną wyjaśnił następująco: „*w przypadku [tu dane dziecka pod poz. nr 1 w Wykazie dzieci] plan pomocy dziecku został opracowany bez współpracy asystenta rodziny oraz pracownika ośrodka pomocy społecznej, ponieważ współpraca matki dziewczynki została zakończona z ośrodkiem, a ona sama wyjechała z kraju. Podobna sytuacja dotyczyła [tu dane dziecka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci]. Rodzina*

dziecka zakończyła współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej. Rodzinie [tu dane dziecka pod poz. nr 9 w Wykazie dzieci] w omawianym czasie nie został przydzielony asystent. Pracownik socjalny rodziny współpracował z placówką, a brak jego podpisu w dokumentacji można jedynie tłumaczyć niedopatrzeniem wychowawcy. W stosunku do [tu dane dziecka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci] asystent rodziny był w kontakcie z wychowawcą placówki. Uczestniczył w opracowywaniu planu, jednakże mimo swoich zapewnień nie pojawił się w placówce w celu formalnego podpisania planu” **/akta kontroli str. 222-226/**.

Kontrolujący uznali wyjaśnienia Dyrektora tylko w przypadku dziecka pod poz. nr 1 w Wykazie dzieci, bowiem znajdują one potwierdzenie w analizowanej dokumentacji **/akta kontroli str. 224, 291, 295/**. Nie można jednak zgodzić się z wyjaśnieniami dotyczącymi wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci. Jak wynika z jego planu pomocy, **stanowiącego akta kontroli str. 208-218**, praca opiekuńczo-wychowawcza (na początku pobytu dziecka w Placówce) ukierunkowana była na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Informacje zawarte w karcie pobytu chłopca potwierdzają, że utrzymywał on kontakt z matką **/akta kontroli str. 311-343/**. Z przedłożonych przez Dyrektora pism z ośrodka pomocy społecznej wynika, że zarówno matka, jak i ojciec wychowanka nie korzystali z pomocy ośrodka i nie byli objęci wsparciem asystenta rodziny **/akta kontroli str. 225-226/**. Według kontrolujących w przypadku tego wychowanka należało nawiązać współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej (organizującym pracę z rodziną) w celu sporządzenia mu planu pomocy.

Zespół inspektorów nie mógł również przyjąć wyjaśnień Dyrektora w przypadku dwojga pozostałych dzieci (poz. nr 2 i 9 w Wykazie dzieci). Co prawda analizowana dokumentacja odzwierciedlała współpracę wychowawców z asystentem/pracownikiem socjalnym, jednak brak było jakiegokolwiek potwierdzenia, że osoby te uczestniczyły w opracowaniu planów pomocy dzieci **/akta kontroli str. 296, 302/**. Kontrolujący nie stwierdzili skutków wskazanego uchybienia. Wskazać jednak należy, iż sporządzanie i realizowanie planów we współpracy z asystentem rodziny, bądź podmiotem organizującym pracę z rodziną (jeśli asystent nie został przydzielony) jest niezwykle istotne, gdyż ma celu podejmowanie spójnych i skoordynowanych działań przez instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Plany pomocy, za wyjątkiem planu, stanowiącego **akta kontroli str. 214-218**, sporządzonego dziecku pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci, które przebywało w mow, zawierały podpisy wychowanków, potwierdzające, że stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględniono jego zdanie, co było zgodne z art. 4 a ustawy wrispz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia.

Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, że „*Wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka opracowując plan pomocy wszelkie uzgodnienia dokonywał z chłopcem telefonicznie, ponieważ wychowanek przebywał w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym. Nastolatek fizycznie w omawianym czasie nie przebywał w placówce. W czasie dni wolnych był bezpośrednio urlopowany z ośrodka do babci. [tu dane wychowanka] we wskazanym okresie nie mógł potwierdzić planu własnym podpisem. W poprzednich planach pomocy jak i najnowszym chłopiec (...) takich formalności dokonał*” **/akta kontroli str. 227-228/**.

Fakt uwzględnienia zdania dziecka podczas opracowania planu należy każdorazowo udokumentować, np. w karcie pobytu. Biorąc pod uwagę, że był to jednorazowy przypadek kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia. Dyrektorowi kontrolowanej Jednostki w powyższym zakresie udzielono bieżącego instruktażu.

Zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia plany pomocy winny określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe oraz zawierać cel pracy z dzieckiem.

Poddane analizie plany pomocy, uwzględniały cel pracy z dzieckiem, o którym mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia. Plany opracowywane na formularzu obowiązującym do września 2024 r. zawierały: sferę oddziaływania, cel długoterminowy, cel krótkoterminowy, termin realizacji, zaplanowane działania oraz uwagi/modyfikację. Wśród zaplanowanych działań nie wyodrębniono działań długoterminowych i krótkoterminowych **/akta kontroli str. 172-176, 180-184, 186-189, 193-203, 208-218/**.

Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach poinformował, że *„W planach pomocy dziecku wymienionych wychowanków opracowano cele krótkoterminowe i długoterminowe. Celom tym bezpośrednio przypisano działania długoterminowe lub krótkoterminowe. Logicznym wydaje się fakt, że cele krótkoterminowe realizowane są poprzez działania krótkoterminowe, a cele długoterminowe, przez działania długoterminowe. W związku z powyższym w dokumentacji nie stosowano dopisku czasowego w działaniach”* **/akta kontroli str. 229-230/**.

Analiza planów pomocy opracowanych już na nowych drukach (i obowiązujących na dzień kontroli) wykazała, że zawierają one cele pracy, działania długoterminowe i działania krótkoterminowe (ze wskazaniem terminu realizacji), datę, modyfikację/uwagi **/akta kontroli str. 177-179, 190-191, 204-207, 219-221/**. W planach tych nie wyodrębniono zatem celów długoterminowych i krótkoterminowych.

Dyrektor Placówki zapytany o przyczynę tego stanu rzeczy, w pisemnym wyjaśnieniu poinformował, iż: *„Na skutek zaleceń pokontrolnych w placówkach 1, 2 i 5 został opracowany nowy druk planu pomocy dziecku. W nowym druku uwzględniono cele pracy oraz działania długo i krótkoterminowe. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem „W planie pomocy dziecku określa się cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe...”. Ustawodawca nie określił w sposób jasny i klarowny, iż cele powinny być formułowane jako długo i krótkoterminowe. Spójnik w w/w zdaniu „i” to część mowy, która łączy zdania lub ich części. Określając relację między nimi, spójnik może spajać lub przeciwstawiać sobie zestawione elementy. W tym kontekście spójnik najprawdopodobniej rozdziela części zdania ponieważ w pkt 2) rozporządzenia wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Celom tym z natury rzeczy nie można przypisać krótkoterminowości. Zatem sformułowane „cele” należy rozumieć jako odrębną część zdania od działań długo i krótkoterminowych”* **/akta kontroli str. 229-230/**.

Określenie w planie pomocy celów zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych jest istotne dla efektywnego planowania pracy opiekuńczo-wychowawczej, bowiem warunkują one prawidłową realizację dalszych działań opiekuńczo-wychowawczych. Z uwagi na fakt, iż powyższe nie spowodowało negatywnych skutków, odstąpiono od formułowania w tym zakresie zaleceń. W omawianym zakresie udzielono instruktażu.

Ustalono, w planach pomocy, opracowanych na wcześniej obowiązujących drukach, terminy realizacji nie były precyzyjnie wskazane, tj. obejmowały okres, na który został opracowany plan pomocy lub zawierały wpisy: *„na bieżąco”, „wg. potrzeb”* **/akta kontroli str. 172-176, 180-184, 186-189, 193-203, 208-218/**. W przypadku jednego dziecka (poz. nr 9 w Wykazie dzieci) nie określono terminów realizacji wszystkich celów oraz działań **/akta kontroli str. 194-200, 202-203/**. Analiza planów opracowanych już na nowych formularzach wykazała, iż druki te nie zawierały terminów realizacji działań długoterminowych. Niemniej, w przypadku jednego dziecka (poz. nr 1 w Wykazie

dzieci) wskazano, kiedy poszczególne działania długoterminowe będą realizowane **/akta kontroli str. 177-179/**. Stwierdzono jednocześnie, że terminy realizacji działań krótkoterminowych w tych planach także nie były dookreślone, tj. obejmowały pewien okres np. „październik, listopad” lub zawierały wpisy: „od poniedziałku do piątku”, „na bieżąco”, „zgodnie z potrzebą”, „1 x w miesiącu”, „każdego dnia”, „w czasie odrabiania” **/akta kontroli str. 177-179, 190-191, 204-207, 219-221/**. Określano zatem zazwyczaj częstotliwość działań, a nie termin ich realizacji.

W opinii zespołu inspektorów precyzyjne wskazanie terminów umożliwia weryfikację realizacji poszczególnych działań, ujętych w planach. Daje wychowawcom realny obraz nad czym w kolejności należy jeszcze pracować. W powyższym zakresie udzielono Dyrektorowi Placówki bieżącego instruktażu. Pouczono jednocześnie o konieczności rzetelnego prowadzenia dokumentacji.

Analiza planów pomocy pozwala stwierdzić, że co do zasady były one spójne z diagnozami psychofizycznymi dzieci oraz opinią/orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej, bowiem zawierały wskazania ujęte w tych dokumentach. Wyjątek stanowią wskazania dotyczące:

- I dziecko (poz. nr 1 w Wykazie dzieci) – konsultacji z lekarzem okulistą, zawartego w diagnozie wychowanki (plan pomocy opracowany na okres od 20 maja do 20 listopada 2024 r. oraz w dniu 17 października 2024 r.) **/akta kontroli str. 152-156, 172-179/;**
- II dziecko (poz. nr 2 w Wykazie dzieci) – konsultacji ortodontycznej, stosownie do zalecenia ujętego w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej (dotyczy wszystkich planów pomocy) oraz kwestii rozwoju zainteresowań, ujętego w diagnozie psychofizycznej (plan sporządzony na okres od 20 września 2023 r. do 20 lutego 2024 r. oraz od 21 lutego do 21 sierpnia 2024 r.) **/akta kontroli str. 157-161, 231-235, 180-184, 186-191/;**
- III i IV dziecko (poz. nr 9 i 12 w Wykazie dzieci) – rozwoju zainteresowań, ujęte w diagnozach wychowanków (w przypadku III dziecka – plan opracowany na okres od 17 września 2023 r. do 17 marca 2024 r. oraz od 18 marca do 18 września 2024 r.; w przypadku IV dziecka – dotyczy wszystkich planów pomocy **/akta kontroli str. 193-203, 208-221/**.

W myśl § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia plan winien być sporządzony z uwzględnieniem m.in. przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Stwierdzono, że w przypadku wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci (lat 17), w planie pomocy, w obszarze dotyczącym usamodzielnienia, nie uwzględniono kwestii związanych z procesem usamodzielnienia, w tym podjęcia działań w kierunku wyboru opiekuna usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 2 ustawy wri spz **/akta kontroli str. 219, 221/**.

Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach poinformował, że: „Wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, opracowując plan pomocy dziecku uwzględnia okoliczności oraz możliwości realizacji planu w określonym czasie. Wychowawca kierując się swoim subiektywnym odczuciem oraz posiadaną wiedzą określa cele oraz działania wychowawcze. Nie wszystkie zalecenia zapisuje w planie. Niektóre zalecenia realizuje bezzwłocznie, co zapisuje w prowadzonej dokumentacji. Zdarzają się jednak sytuacje, że wychowawca poprzez swoje niedopatrzenie prowadzonych i zrealizowanych działań nie uwzględni w posiadanej dokumentacji jak to miało miejsce w przypadku [tu dane dziecka poz. nr 12 w Wykazie dzieci] **/akta kontroli str. 236-237/**.

W opinii zespołu inspektorów plan pomocy dziecku, jako **podstawowy dokument**, na podstawie którego prowadzona jest praca opiekuńczo-wychowawcza, winien obejmować wszystkie wskazania, wynikające zarówno z diagnozy psychofizycznej dziecka, jak i opinii/orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. Zalecenia ujęte w powyższych dokumentach, mają bowiem na celu niwelowanie stwierdzonych deficytów i nieprawidłowości w funkcjonowaniu dziecka i odpowiadać jego potrzebom. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan pomocy winien także odzwierciedlać

całokształt zamierzeń związanych z przygotowaniem dziecka do usamodzielnienia, w tym m.in. wskazanie opiekuna usamodzielnienia, czy opracowania IPU.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia był niewłaściwie przyjęty sposób planowania pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz niedostateczny nadzór wewnętrzny. W przypadku trojga dzieci (poz. nr 1, 2 i 9 w Wykazie dzieci) nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia. Natomiast w przypadku czwartego dziecka (poz. nr 12 w Wykazie dzieci) skutkiem uchybienia było niewskazanie przez niego opiekuna usamodzielnienia, o czym mowa w dalszej części wystąpienia.

Zgodnie z § 15 ust. 4 plan pomocy opracowywany jest m.in. na podstawie analizy potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym oraz rozwoju edukacyjnego dziecka. Analiza planów wykazała, że nie określono w nich celów i działań odnoszących się do:

- I dziecko (poz. nr 1 w Wykazie dzieci) – sfery opiekuńczej w planie pomocy opracowanym na okres od 20 maja do 20 listopada 2024 r. oraz sfery: rozwojowej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym w planie sporządzonym 17 października 2024 r. **/akta kontroli str. 172-179/;**
- II dziecko (poz. nr 2 w Wykazie dzieci) – sfery opiekuńczej i rozwojowej w planie sporządzonym na okres od 20 września 2023 r. do 20 lutego 2024 r. oraz od 21 lutego do 21 sierpnia 2024 r., a także sfery: opiekuńczej, rozwojowej, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym w planie z dnia 20 września 2024 r. **/akta kontroli str. 180-184, 186-191/;**
- III (poz. nr 9 w Wykazie dzieci) - sfery opiekuńczej i rozwojowej w planie sporządzonym na okres od 17 września 2023 r. do 17 marca 2024 r. oraz od 18 marca do 15 września 2024 r.) oraz sfery: opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym w planie z dnia 18 września 2024 r. **/akta kontroli str. 193-207/;**
- IV (poz. nr 12 w Wykazie dzieci) - sfery opiekuńczej i rozwojowej w planie opracowanym na okres od 26 sierpnia 2023 r. do 27 lutego 2024 r. i od 23 lutego do 15 września 2024 r. oraz sfery: rozwojowej i więzi z rodziną w planie opracowanym w dniu 27 września 2024 r. **/akta kontroli str. 208-219, 221/.**

Dyrektor Placówki w pisemnych wyjaśnieniach poinformował, że: „*Wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, opracowując plan pomocy dziecku uwzględnia okoliczności oraz możliwości realizacji planu w określonym czasie. Wychowawca kierując się swoim subiektywnym odczuciem oraz posiadaną wiedzą określa cele oraz działania wychowawcze uwzględniając najpilniejsze potrzeby (ocena wychowawcy). Niektóre potrzeby realizuje bezzwłocznie, pomijając wpisy w prowadzonej dokumentacji. Zdarzają się sytuacje, że wychowawca poprzez swoje niedopatrzenie nie uwzględni istotnych potrzeb w posiadanej dokumentacji. Pominięcia zazwyczaj dotyczą dzieci, z którymi wychowawca nie ma osobistej styczności, jak to miało miejsce szczególnie w przypadku [tu dane wychowanka poz. nr 12 w Wykazie dzieci] /akta kontroli str. 238-239/.*

Przyczyną powyższego uchybienia jest niedostateczny nadzór nad dokumentowaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej. Nie stwierdzono skutków tego uchybienia.

Stosownie do przepisów § 15 ust. 5 rozporządzenia w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, plan pomocy jest modyfikowany w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, **nie rzadziej jednak niż co pół roku**. Stwierdzono,

że w przypadku 2 dzieci (poz. nr 2 i 12 w Wykazie dzieci), plany pomocy były modyfikowane rzadziej niż co pół roku i jednocześnie nie dochowano ciągłości w planowaniu działań, tj.:

- dziecko pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci - plan sporządzony na okres 21 lutego do 21 sierpnia 2024 r., a kolejny 20 września 2024 r. **/akta kontroli str. 186-191/;**

- wychowanek pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci - plan opracowany na okres 23 lutego do 15 września 2024 r., a następnie w dniu 27 września 2024 r. **/akta kontroli str. 214-219, 221/.**

Dyrektor Placówki wyjaśniając przyczynę powstania tego uchybienia poinformował: „*Wychowawca planując pracę z [tu dane wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci] omyłkowo wstawił błędną datę utworzenia planu, o czym świadczą inne (wcześniejsze) daty w opracowanym planie pomocy dziecku. W Planie pomocy [tu dane wychowanka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci] wychowawca prowadzący pomylił się w datach realizacji planów pomocy*”.

Nie można zgodzić się z powyższymi wyjaśnieniami Dyrektora kontrolowanej Jednostki. Co prawda w planie pomocy wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci, skonstruowanym 27 września 2024 r. zawarto wpis, iż był on modyfikowany 20 września 2024 r. **/akta kontroli str. 219, 221/.** Trudno jest jednak ustalić, w której dacie został popełniony błąd. Przyczyną uchybienia było brak rzetelności w prowadzeniu dokumentacji oraz niedostateczny nadzór nad planowaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej. Nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

Jak wskazano we wcześniejszej części wystąpienia, w niektórych planach pomocy nie uwzględniano kwestii podtrzymywania przez dziecko kontaktów z rodziną i osobami bliskimi, a także rozwoju jego zainteresowań. Podkreślić należy, iż utrzymywanie kontaktów z osobami bliskimi, a także rozwój pasji i zainteresowań ma istotne znaczenie w życiu każdego dziecka, pozwala na zaspokojenie jego podstawowych potrzeb, w tym: bezpieczeństwa, przynależności, uznania i samorealizacji. Kontrolujący w ramach bieżącego instruktażu wskazali na konieczność określania w każdym planie celów oraz działań w powyższych obszarach.

Podjęmowane przez wychowawców działania opiekuńczo-wychowawcze, w tym również ujęte w planach pomocy, odzwierciedlała prowadzona w Domu nr 4 dokumentacja, tj. zeszyty: dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków, karty pobytu, karty udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych, arkusze badań i obserwacji oraz dokumentacja sporządzana na okoliczność urlopowania dziecka, tj. oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem o zapewnieniu mu bezpieczeństwa i odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju **/akta kontroli str. 192, 242-270/.**

▪ **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli, w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, pedagog oraz psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach specjalistycznych dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem. Karty te zawierały: datę przeprowadzenia zajęć, opis przebiegu zajęć oraz podpis osoby prowadzącej zajęcia **/akta kontroli str. 271, 273, 275, 283, 285-286/.**

Każdemu dziecku, którego dokumentację analizowano, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, które zawierały: datę, treść obserwacji oraz podpis osoby dokonującej wpisu **/akta kontroli str. 272, 274, 276-282, 284/.**

Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Domu nr 4 oraz realizację działań Placówki w kontekście wsparcia opieką specjalistyczną.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie – w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczego typu interwencyjnego, oraz nie rzadziej niż co miesiąc – w sytuacji dziecka umieszczonego w pozostałych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustalono, iż w Jednostce, każdemu dziecku, którego dokumentację badano, prowadzono kartę pobytu, która była uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc **/akta kontroli str. 185, 287-343/**.

Stwierdzono, że w przypadku trojga dzieci (poz. nr 1, 2 i 12 w Wykazie dzieci) nie zawsze w kartach zawierano informacje o samowolnym opuszczeniu placówki, stosownie do § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. b rozporządzenia. Wskazane braki dotyczą:

- dziecka pod poz. nr 1 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona od kwietnia do grudnia 2024 r. oraz w styczniu 2025 r. **/akta kontroli str. 287-295/**,
- dziecka pod poz. nr 9 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona od lutego do kwietnia oraz od lipca do sierpnia 2024 r. **/akta kontroli str. 298-300/**,
- dziecka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona od stycznia do kwietnia oraz od czerwca do grudnia 2024 r., a także w styczniu 2025 r. **/akta kontroli str. 315-319, 335-336/**.

Dyrektor PO-W nr 4 wyjaśnił, że „(...) wychowawcy odpowiadający bezpośrednio za indywidualny proces rozwoju, opieki i wychowania dziecka dokonują wpisów o samowolnym oddaleniu się dziecka z placówki w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. W przypadku jej braku, przy opisywaniu funkcjonowania dziecka w placówce adnotacje takie pomijają. W przypadku wskazanych dzieci przypadki samowolnych oddaleń nie występowały, co można zweryfikować w zeszycie głównym lub ucieczek” **/akta kontroli str. 344-345/**.

Wskazać należy, że karta pobytu dziecka jest podstawowym dokumentem, w którym gromadzone są wszystkie informacje dotyczące całokształtu jego pobytu i funkcjonowania, a także podejmowanych wobec niego działań. Tym samym brak wpisów we wszystkich obszarach uniemożliwia dokonanie całościowego wglądu w funkcjonowanie dziecka w Placówce. Nie można także jednoznacznie stwierdzić, czy brak wpisów w danym obszarze funkcjonowania dziecka wynika z faktu, iż dana sytuacja nie zaistniała, czy też z faktu przeoczenia wychowawcy prowadzącego dokumentację dziecka. Przyczyną uchybienia był niewłaściwie przyjęty sposób dokumentowania. Kontrolujący nie stwierdzili jego skutku.

Ponadto analiza karty wychowanka pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci (przebywającego w mow) wykazała, iż nie zawsze uwzględniano w nich informacje jakie winny być ujęte w poszczególnych obszarach, a wskazywano jedynie, że: „*Wychowanek przebywa w mow*” lub „*[tu dane dziecka] przebywa na urlopowaniu u babci*” **/akta kontroli str. 311-343/**.

Kontrolujący w bieżącym instruktażu wskazali Dyrektorowi, że karty pobytu wychowanka (pomimo, iż na co dzień przebywa on poza Placówką), powinny zawierać informacje w poszczególnych jej obszarach, które w miarę możliwości należałoby pozyskać z mow lub od członka rodziny, do którego chłopiec był urlopowany, albo od samego dziecka.

Jednym z obszarów karty pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika także, że w Placówce umożliwia się wychowankom bezpośrednie kontakty z innymi członkami rodzin i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze od godz. 17.00 do godz. 19.00, oraz w weekendy od godz. 15.00 do godz. 18.00. Dyrektor wskazał, że „(...) *W wyjątkowych sytuacjach kontakt umożliwia się poza wyznaczonymi godzinami (...). Przy systematycznej współpracy rodziny umożliwia się dzieciom kontakty bezpośrednie poza placówką w postaci urlopowań w dni wolne od nauki szkolnej, urlopowań dziennych lub godzinowych. Niezależnie od kontaktów bezpośrednich dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych*” **/akta kontroli str. 346-347/**.

Z informacji Dyrektora wynika, że w Domu nr 4 przebywa 2 dzieci, których rodzeństwo zostało umieszczone w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Caritas Diecezji Łódzkiej. Dyrektor poinformował, że w przypadku jednego dziecka pracownicy Placówki umożliwiają mu z rodzeństwem kontakt telefoniczny i bezpośredni za pośrednictwem aplikacji internetowych. Natomiast drugi z wychowanków (przebywający w mow) utrzymuje kontakt z bratem podczas pobytów u rodziny, do której obaj są urlopowani **/akta kontroli str. 346-347/**. Wszystkie dzieci w trakcie rozmów z zespołem inspektorów potwierdziły, że Placówka umożliwia im kontakty z rodziną i bliskimi osobami, o czym mowa w dalszej części niniejszego wystąpienia.

Działania podejmowane przez Placówkę na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną i osobami bliskimi, w tym także z rodzeństwem, znajdują odzwierciedlenie w kartach pobytu **/akta kontroli str. 185, 287-343/**.

Analiza kart pobytu wykazała, że były one spójne z planami pomocy i co do zasady odzwierciedlały realizację działań, ujętych w tych dokumentach.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

Przepisy art. 135 ustawy wripsz wskazują, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka ocenia sytuację umieszczonego w niej dziecka. Stosownie do art. 138 ust. 1 ustawy wripsz zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj. 22 lutego, 13 czerwca oraz 24 października 2024 r. (w Placówce nie przebywały dzieci poniżej 3 roku życia) **/akta kontroli str. 147-149/**. Ustalono, że w przypadku 1 dziecka (poz. nr 1 w Wykazie dzieci) w dniu 14 maja i 24 września 2024 r. miały miejsce również doraźne posiedzenia zespołu **/akta kontroli str. 147-149/**. Okresową ocenę dokumentowano w arkuszach pn. „Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej” **/akta kontroli str. 348-399/**. Ustalono, iż w posiedzeniu zespołu w dniu 22 lutego i 13 czerwca 2024 r. nie uczestniczył pedagog zatrudniony w Placówce, co było niezgodne z art. 137 ust. 1 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 352-355, 364-371, 380-387, 388-395/**.

Dyrektor zapytany o przyczynę tego stanu rzeczy odpowiedział, że „(...) *pedagog w wyżej wymienionych terminach pełnił inne obowiązki służbowe*” **/akta kontroli str. 400-401/**.

Nadmienić należy, iż pedagog jest osobą posiadającą specjalistyczną wiedzę w zakresie spraw opiekuńczo-wychowawczych, dlatego też dokonanie oceny sytuacji dziecka bez udziału tego specjalisty może mieć istotny wpływ na rzetelność tej oceny. W związku z powyższym, mając na uwadze, że kontrolowana Jednostka jest placówką całodobową, posiedzenie zespołu do spraw

okresowej oceny sytuacji dziecka należy planować w ten sposób, aby umożliwić udział wszystkim osobom, które winny w nim uczestniczyć, zgodnie z przepisami art. 137 ust.1 ustawy wrispz (np. w dogodnych dla wszystkich godzinach). Ponadto wskazać należy, że przepisy art. 7a ustawy wrispz umożliwiają wykorzystanie środków porozumiewania się na odległość przy przeprowadzaniu oceny, co w sytuacjach, kiedy udział osobisty pedagoga jest niemożliwy, pozwoliłoby na zapewnienie pełnego składu osobowego.

W toku kontroli zespół inspektorów nie stwierdzili skutku powyższego uchybienia.

Analiza arkuszy dotyczących ocen wykazała, że zawierały wszystkie obszary wskazane w art. 136 ustawy wrispz, w tym kwestie dotyczące konieczności modyfikowania planu pomocy dziecku **/akta kontroli str. 337-356/**. Niemniej, w obszarze dotyczącym analizy metod pracy z dzieckiem i rodziną odnotowywano tylko, czy stosowane metody przynoszą lub nie przynoszą zamierzonych efektów. W opinii zespołu inspektorów, dokonując oceny należałoby również wskazać jakie metody stosowano podczas pracy z dzieckiem i jego rodziną. W powyższym zakresie Dyrektorowi kontrolowanej Jednostki udzielono bieżącego instruktażu.

Przepisy art. 4a ustawy wrispz nakładają obowiązek wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, w szczególności przy dokonywaniu oceny jego sytuacji.

Przedłożona kontrolującym dokumentacja nie odzwierciedlała realizacji powyższego obowiązku. Niemniej, poddane analizie arkusze okresowych ocen, zawierały zapis, iż wychowanek został zapoznany „z wnioskami zespołu oraz udzielono stosownych wyjaśnień”, co potwierdzał on swoim podpisem.

W przypadku 1 dziecka (pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci) brak było jednak jego podpisu, potwierdzającego, że zapoznał się on z wnioskami podjętymi na posiedzeniach zespołu, które odbyły się 22 lutego i 13 czerwca 2024 r. W arkuszach tych znajdowała się adnotacja, że wychowanek przebywa w mow **/akta kontroli str. 388-395/**.

Dyrektor poinformował, że „(...) Każde dziecko w placówce, przed zespołem jest informowane o terminie zespołu oraz o uwagach wychowawcy wnoszonych na zespół. Ten fakt dokumentowany jest w dokumentacji dziecka lub/i w zeszycie głównym placówki przez wychowawcę” **/akta kontroli str. 402-403/**. Ponadto z wyjaśnień Dyrektora wynika, że „(...) wychowanek [tu dane wychowanka pod poz. 12 w Wykazie dzieci] został zapoznany telefonicznie przez wychowawcę o decyzjach zespołu, ponieważ podopieczny faktycznie nie przebywał w placówce. [tu dane wychowanka] decyzją sądu był skierowany do MOW, a wszelkie dni wolne spędzał u babci, która bezpośrednio urlopowwała go z ośrodka. Najprawdopodobniej wychowawca prowadzący na skutek przeoczenia nie zamieścił takiej informacji w dokumentacji dziecka” **/akta kontroli str. 404-405/**.

W „zeszycie głównym” i/lub w karcie pobytu wychowawcy faktycznie zawierali informacje, że w danym dniu odbyło się posiedzenie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Brak było natomiast potwierdzenia, że dzieci zostały na tę okoliczność wysłuchane. Obowiązek wysłuchania dziecka ma na celu umożliwienie mu wypowiedzenia się na temat swojej sytuacji osobistej (m.in. rodzinnej, prawnej, edukacyjnej) oraz planowanych wobec niego istotnych decyzji, które będą przedmiotem rozważań i rozmów w toku posiedzenia zespołu dokonującego oceny. Podczas tego wysłuchania dziecko powinno mieć możliwość zgłoszenia własnych sugestii, które w miarę możliwości winny być uwzględnienie podczas okresowej oceny sytuacji tego dziecka.

W opinii kontrolujących, każdego wychowanka należy również zapoznawać z podjętymi przez zespół wnioskami podczas dokonywania oceny, a fakt ten każdorazowo dokumentować. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości jest niedopełnienie czynności przez wychowawcę. W toku kontroli

nie ustalono skutku wskazanej nieprawidłowości.

5. planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz wskazują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Natomiast stosownie do art. 145 ust. 4 ustawy wrispsz osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Ustalono, że wychowanek, który w listopadzie 2024 r. skończył 17 lat (pod poz. nr 12 w Wykazie dzieci) nie wskazał opiekuna usamodzielnienia w terminie, określonym w przepisach ustawy wrispsz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby.

Zapytany o przyczynę powyższego, Dyrektor kontrolowanej Jednostki podał: „(...) wychowanek [tu dane wychowanka] był telefonicznie informowany przez wychowawcę o konieczności wskazania opiekuna usamodzielnienia. Wychowanek deklarował, że czynności tych dokona z babcią podczas jednego z urlopowań, ponieważ podopieczny przebywał w MOW, a wszelkie dni wolne spędzał u babci, która bezpośrednio urlopowwała go z ośrodka. Również babcia chłopca w kontakcie z pracownikami placówki deklarowała dopełnienie formalności w tym zakresie. Ponadto obowiązek terminowego złożenia wniosku spoczywa na osobie usamodzielnianej. Wychowawca prowadzący nie może odpowiadać za niedopełnienie obowiązków przez wychowanka i jego opiekuna usamodzielnienia” /akta kontroli str. 406-407/.

Nie można zgodzić się z powyższymi wyjaśnieniami Dyrektora, ponieważ w dokumentacji wychowanka brak jest potwierdzenia, aby wychowawca podejmował jakiegokolwiek działania ukierunkowane na dopełnienie przez niego obowiązku wskazania opiekuna usamodzielnienia /akta kontroli str. 311-343/. Kwestii wskazania opiekuna usamodzielnienia nie uwzględniono także w planie pomocy dziecka (o czym mowa we wcześniejszej części niniejszego wystąpienia), co stanowiło przyczynę powstania tego uchybienia. Wskazać należy, iż niedopełnienie formalności związanych z wyznaczeniem opiekuna osoby usamodzielnianej oraz jego wyboru mogłoby przyczynić się do utraty przez wychowanka prawa do świadczeń przysługujących mu po opuszczeniu instytucjonalnej pieczy zastępczej. W toku kontroli nie stwierdzono skutków powyższego uchybienia.

Ustalono, że w Placówce nie przebywali wychowankowie, którzy w okresie podlegającym kontroli, ukończyliby 18 rok życia. Kontrolujący nie mieli zatem możliwości oceny prawidłowości realizacji obowiązku dotyczącego opracowania IPU.

6. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów 10 lutego 2025 r. przeprowadził rozmowy kierowane z 10 obecnymi w Domu nr 4 wychowankami, w zakresie jakości opieki, zapewnianej w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią akta kontroli str. 408-417.

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się na temat sprawowanej opieki oraz zaspakajania ich bieżących potrzeb. Jednogłośnie potwierdzili, że w Placówce czują się bezpiecznie. Wszyscy wskazali również, iż w Domu nr 4 umożliwia im się kontakty z rodziną i osobami bliskimi. Wychowankowie poinformowali, że mogą liczyć na pomoc wychowawców, którzy m.in. wspierają ich w rozwiązywaniu problemów, czy podejmowaniu działań.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 6 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 2 odpowiedziało - „nie wiem”, 1 wskazało, że nie pamięta i 1 odpowiedział - „trudno powiedzieć”.

Wychowankowie zapytani czy zostali zapoznani z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny oraz czy udzielono im wyjaśnień w tym zakresie, 9 z nich udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a 1 dziecko wskazało - „nie wiem”. Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie zespołu inspektorów, zasadne jest, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy oraz decyzje podjęte na posiedzeniach zespołu.

7. Pozostałe ustalenia

W dniu 10 lutego 2025 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 418-419**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na pierwszym piętrze wielorodzinnego budynku mieszkalnego i składa się z:

- 1 pokoju mieszkalnego 5-osobowego,
- 1 pokoju mieszkalnego 4-osobowego,
- 1 pokoju mieszkalnego 3-osobowego,
- korytarza, w którym znajduje się m.in. kącik komputerowy,
- salonu wyposażonego m.in. w: sofę, stół z krzesłami, komodę, szafki i telewizor, stanowiącego jednocześnie miejsce spotkań i wypoczynku,
- kuchni wyposażonej m.in. w meble kuchenne, stół z krzesłami oraz sprzęt AGD, gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- łazienki, w której znajdują się: 2 kabiny prysznicowe, 2 umywalki, wc, szafa (do przechowywania środków czystości), a także miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych (z 2 pralkami i 1 suszarką elektryczną),
- łazienki, w której znajduje się umywalka oraz wc.

W Placówce zapewniono wychowankom możliwość korzystania z łazienek w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Wszyscy wychowankowie (w tym przebywający na co dzień w placówkach, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wripsz) mają swoje łóżka, oraz przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży i miejsce do nauki. Pomieszczenia Domu nr 4 są zadbane, czyste, posiadają domowy charakter. Dostosowane są do potrzeb wychowanków. Pokoje mieszkalne są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia dzieciom swobodne korzystanie z wyposażenia.

Kontrolowana Jednostka posiada warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

8. Uwagi i wnioski

Ustalono, że indywidualna dokumentacja wychowanków prowadzona jest przez wychowawcę kierującego ich procesem wychowawczym. Pomimo stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości w sporządzaniu planu pomocy, wskazać należy, iż wychowawcy co do zasady, w ramach pracy opiekuńczo-wychowawczej, na bieżąco zaspakajali potrzeby wychowanków, co potwierdziły również dzieci podczas rozmów z kontrolującymi.

Dokumentacja prowadzona w Placówce odzwierciedla realizację rocznego „Rocznego programu pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna

Dłóń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Ełku”, „Miesięcznych Planów Pracy” oraz realizację planów pomocy dziecku.

Poddana kontroli dokumentacja czworga wychowanków pozwala stwierdzić, że wychowawcy co do zasady udzielali wsparcia wychowankom przygotowując ich do usamodzielnienia (2 dzieci) oraz podejmowali działania w kierunku powrotu do rodziny biologicznej (2 dzieci).

9. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Do pracy z dziećmi w Placówce zatrudniać osoby spełniające wymóg określony w art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wripsz tj. posiadające zaświadczenie lekarskie potwierdzające brak przeciwwskazań do pracy z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej.**
- 2. Funkcję wychowawcy powierzać osobom, po zweryfikowaniu i potwierdzeniu, iż nie figurują one w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, zgodnie art. 7b i 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wripsz.**
- 3. Plan pomocy dziecku sporządzać i realizować we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wripsz.**
- 4. W planie pomocy uwzględniać zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, wskazania z diagnozy psychofizycznej oraz zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, kwestie dotyczące przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia, w tym wskazanie opiekuna usamodzielnienia.**
- 5. Plan pomocy modyfikować w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia.**
- 6. W planie pomocy określać cele i działania odnoszące się do wszystkich obszarów funkcjonowania dziecka, wskazanych w § 15 ust. 4 rozporządzenia.**
- 7. W karcie pobytu dziecka zawierać rzetelne informacje we wszystkich obszarach wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia .**
- 8. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać z udziałem wszystkich osób, wskazanych w art. 137 ust. 1 ustawy wripsz.**
- 9. Dokonując okresowej oceny sytuacji dziecka wysłuchać dziecko, zgodnie z art. 4a ustawy wripsz. Zapoznawać dziecko z wnioskami zespołu oraz dokumentować ten fakt.**
- 10. Zadbać, aby co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanka wskazał on osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz uzyskał przedstawił pisemną zgodę tej osoby, zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wripsz.**
- 11. Wdrożyć instruktaż przekazany podczas kontroli oraz wzmóc nadzór wewnętrzny nad dokumentowaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami.

W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Stefanowska - *główny specjalista*

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*